

Διακήρυξη για το Δικαίωμα στον Γραμματισμό των Ευρωπαίων Πολιτών

Εισαγωγή

Ο γραμματισμός είναι βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη του ανθρώπου. Καθιστά τα άτομα ικανά να ζουν μία αξιόλογη ζωή και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και πρόοδο των κοινωνιών στις οποίες ζούμε. Με τον όρο γραμματισμό εννοούμε την ικανότητα του ατόμου να διαβάζει και να γράφει σε επίπεδο τέτοιο, κατά το οποίο μπορεί να κατανοεί και να χρησιμοποιεί τη γραπτή επικοινωνία αποτελεσματικά σε όλα τα μέσα (έντυπα και ηλεκτρονικά) συμπεριλαμβανομένου και του ψηφιακού γραμματισμού.

Ο γραμματισμός είναι μία βασική προϋπόθεση για όλες τις μορφές της μάθησης. Στις κοινωνίες του 21ου αιώνα, οι οποίες βασίζονται στη γνώση, όπου διαχέονται ταχύτατα οι νέες τεχνολογίες και αλλάζει συνεχώς το εργασιακό περιβάλλον, η μάθηση του γραμματισμού δεν περιορίζεται πλέον μόνο στην παιδική και εφηβική ηλικία, αλλά πρέπει να αποτελεί μία δια βίου ανάγκη και απαίτηση.

Η Ευρωπαϊκή Πρόκληση για το Γραμματισμό

Στην Ευρώπη ένα στα πέντε παιδιά ηλικίας 15 ετών και σχεδόν 55 εκατομμύρια ενήλικων υστερούν σε βασικές δεξιότητες του γραμματισμού. Αυτό δεν τους εμποδίζει μόνο να βρουν εργασία, αλλά αυξάνει και τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού και της πιθανότητας να ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, ενώ παράλληλα περιορίζει τις ευκαιρίες τους για να συμμετέχουν σε πολιτιστικά και πολιτειακά δρώμενα για τη διά βίου μάθηση και για την προσωπική τους καλλιέργεια.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει ότι τα τελευταία 10 έτη έχει γίνει μία μικρή μόνο βελτίωση του γραμματισμού. Παραταύτα, με θετικές ενέργειες μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά. Αυτή η Διακήρυξη επισημαίνει ότι με τη σωστή υποστήριξη τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι μπορούν να αναπτύξουν ισχυρές δεξιότητες γραμματισμού και οι ενήλικοι να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους και να εξασφαλίσουν τη θέση που τους αξίζει δικαιωματικά στην κοινωνία.

Βασικά Δικαιώματα Γραμματισμού των Ευρωπαίων Πολιτών

Κάθε Ευρωπαίος πολίτης έχει το δικαίωμα στον γραμματισμό. Τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι πολίτες όλων των ηλικιών, ανεξάρτητα της κοινωνικής τους τάξης, της θρησκείας τους, της εθνικότητάς τους και του φύλου τους, έχουν πρόσβαση στους απαραίτητους πόρους και τις ευκαιρίες για να αναπτύξουν ικανοποιητικές και σταθερές δεξιότητες γραμματισμού προκειμένου να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τη γραπτή επικοινωνία σε έντυπα και ψηφιακά μέσα.

11 συνθήκες που απαιτούνται για την εφαρμογή στην πράξη του βασικού δικαιώματος στον γραμματισμό:

1. Τα μικρά παιδιά

ενθαρρύνονται στο σπίτι για να κατακτήσουν τον γραμματισμό.

2. Οι γονείς

υποστηρίζονται στην προσπάθειά τους να βοηθήσουν τα παιδιά τους για να κατακτήσουν τον γραμματισμό.

3. Προσιτή και υψηλής-ποιότητας προσχολική αγωγή ή εκπαίδευση που ενισχύει τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών και την ανάδυση του γραμματισμού.

4. Η υψηλή-ποιότητα της διδασκαλίας του γραμματισμού για παιδιά, εφήβους και ενήλικους αποτελεί τον πυρήνα των ενεργειών όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

5. Όλοι οι εκπαιδευτικοί λαμβάνουν άριστη βασική εκπαίδευση και επαγγελματική επιμόρφωση για τη διδασκαλία του γραμματισμού προκειμένου να είναι πολύ καλά προετοιμασμένοι για την απαιτητική εργασία τους.

6. Η ψηφιακή ικανότητα προωθείται σε όλες τις ηλικίες.

7. Το διάβασμα για ευχαρίστηση ενθαρρύνεται και ενισχύεται.

8. Οι βιβλιοθήκες είναι προσβάσιμες και πολύ καλά οργανωμένες.

9. Τα παιδιά και οι νέοι άνθρωποι που δυσκολεύονται στην κατάκτηση του γραμματισμού λαμβάνουν κατάλληλη υποστήριξη από ειδικούς.

10. Οι ενήλικοι υποβοηθούνται να αναπτύξουν τις δεξιότητες γραμματισμού, οι οποίες είναι απαραίτητες για να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία.

11. Όσοι διαμορφώνουν πολιτικές, οι επαγγελματίες, οι γονείς και οι κοινότητες συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν σε όλους ίση πρόσβαση στον γραμματισμό μειώνοντας τα κενά που υπάρχουν στο κοινωνικό και στο εκπαιδευτικό επίπεδο.

Συγγραφείς: Renate Valtin (συντονίστρια), Viv Bird, Greg Brooks, Bill Brozo, Christine Clement, Simone Ehlig, Christine Garbe, Maurice de Greef, Ulrike Hanemann, Kees Hammink, David Mallows, Fabio Nascimbeni, Sari Sulkunen, Giorgio Tamburlini. Μεταφραστές: Ευφημία Τάφα, Γεώργιος Μανωλιτάς

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views of its authors only, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein.